

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. IP 97/2022, referent a la Universitat Autònoma de Barcelona

Antecedents

1. En data 13/03/2022, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra la Universitat Autònoma de Barcelona, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En primer lloc, la persona denunciant exposava que en data 03/03/2022 va rebre un correu electrònic enviat des de l'adreça "<(> en nombre de *Secretaria General* <(>" a la seva adreça electrònica d'alumne de la UAB, mitjançant el qual se l'informava de la celebració de l'Acte institucional del dia internacional de les dones treballadores. El correu electrònic enviat per la UAB també s'adreçava a les adreces electròniques que s'especifiquen tot seguit: "(>. La persona denunciant afegeix que, atès que en els darrers mesos la UAB li hauria enviat diversos correus electrònics aliens als seus estudis de grau, en resposta al referit correu electrònic, va adreçar un correu electrònic a <*Secretaria General*; (> per tal de comunicar que no volia rebre més correus electrònics "d'aquest tipus". Tot seguit, assenyalava que, després d'enviar el correu electrònic de referència, va rebre diferents missatges, enviats per altres alumnes i membres de la UAB, comentant el contingut del missatge que va enviar, i afegeix que també es van publicar diferents *tweets* fent referència al seu correu electrònic. En aquest sentit, l'escrit de denúncia assenyalava que, una fallada informàtica o/i humana de la UAB, va permetre que el correu electrònic que va enviar a les adreces electròniques mencionades, arribés no només a la Secretaria General de l'entitat denunciada, sinó que també a persones integrants de la comunitat universitària, afectant així a la seva privacitat i honor.

La persona denunciant aportava diversa documentació per tal d'acreditar els fets denunciats. Entre d'altres documents, adjuntava el correu electrònic que en data 03/03/2022 va enviar la Secretaria General de la UAB amb l'assumpte "*Acte institucional del Dia Internacional de les Dones Treballadores*", el correu electrònic que ell mateix va adreçar en resposta al referit correu electrònic, així com els correus electrònics que el denunciant va rebre, provinents d'altres membres de la comunitat universitària de la UAB.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 97/2022), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 23/03/2022 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés, entre d'altres qüestions, sobre la identitat de les persones destinatàries del missatge que la Secretaria General de la UAB va enviar en data 03/03/2022 i que tenia per assumpte "*Acte institucional del Dia Internacional de les Dones Treballadores*", que informés sobre la base jurídica que va legitimar l'enviament del referit correu electrònic a les persones

destinatàries, i sobre la identitat de les persones que van rebre el correu electrònic que va enviar el denunciant, en resposta al referit correu de la UAB.

4. En data 01/04/2022, l'entitat denunciada va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava el següent:

- *“La Universitat Autònoma de Barcelona utilitza les llistes de distribució i de difusió per enviar informació a la comunitat universitària sobre activitats i actes institucionals relacionats amb la missió i les finalitats de la institució. L'enviament de la informació d'actes institucionals de la UAB és un tractament de dades personals fonamentat en el compliment d'una missió en interès públic o en exercici de competències públiques (art. 6.1 e RGPD). L'objecte de l'acte institucional s'emmarca en les obligacions imposades a les administracions públiques en matèria d'igualtat entre dones i homes (...) això podria, fins i tot, emparar el tractament de les dades personals que implica la difusió de la informació de l'acte, en el compliment d'una obligació legal imposada al responsable del tractament (art. 6.1.c RGPD). Les adreces de correu electrònic amb el format @l·listes.uab.cat són adreces de correu electrònic cegues, de manera que els receptors de la informació no poden conèixer en cap cas la identitat de les persones destinatàries.*
- *Els correus electrònics amb informació d'àmbit institucional s'envien a tota la comunitat universitària: personal acadèmic, personal d'administració i serveis i alumnat”.*

L'escrit de la UAB també assenyala que les llistes de distribució de referència (...) comprenien les adreces de 5.376 treballadors integrants del personal d'administració i serveis, 11.074 adreces de personal docent i investigador, 47.360 adreces d'estudiants de grau, màster i doctorat, tant de centres propis com adscrits, 616 adreces de personal docent en formació, 340 adreces de personal docent i investigador i la secretaria general.

Finalment, la UAB destaca el fet que, en relació amb el correu electrònic que va enviar el denunciant, aquest hauria estat rebut per un total de 2.943 estudiants del centre, atès que la persona denunciant va emprar l'opció “Respondre a tothom”. I afegeix que, atès que les adreces electròniques amb format @l·listes@uab.cat són llistes cegues, no va existir la possibilitat d'esbrinar el detall de les adreces electròniques de les persones destinatàries del correu electrònic que va enviar la UAB.

5. En data 12/04/2022 i encara en el marc d'aquesta fase d'informació prèvia, aquesta Autoritat va fer un segon requeriment a l'entitat denunciada per tal d'obtenir més informació, i, en aquest sentit, es va requerir la UAB perquè, entre d'altres qüestions, informés sobre si l'adreça electrònica (...) és una llista de distribució, i sobre quines persones haurien estat les destinatàries del correu de resposta de l'ara denunciant si en comptes de clicar l'opció “Respondre a tots” hagués clicat “Respondre”, adreçant-se únicament al remitent del correu electrònic.

6. En data 22/04/2022, la UAB va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava el següent:

- *Que “l'adreça electrònica (...) és una adreça lligada a la llista de distribució (...) que es fa servir per a notificacions d'interès a la comunitat d'estudiants de la UAB. L'adreça inclou*

uns 47.260 estudiants. Des del servei d'informàtica de la UAB confirmen que el senyor (...) va estar inclòs en aquesta llista fins que recentment se'l va donar de baixa per petició pròpia".

- Que *"en cas que la persona interessada hagués adreçat la resposta únicament al remitent, aquesta hauria arribat a la Secretaria General de la Universitat".*

La resposta de la UAB s'acompanya de diverses captures de pantalla que permeten visualitzar la informació que es facilita als alumnes de la universitat, en el moment de formalitzar la matrícula. D'entre la informació que es facilita als estudiants, es fa constar que les dades que es recullen *"es tracten amb la finalitat de gestionar la matrícula, l'expedient acadèmic i les comunicacions entre la UAB i l'alumnat"* (el subratllat és nostre).

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. A partir del relat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats que són objecte de la present resolució d'arxiu i, en concret, si el fet que el correu electrònic, enviat per l'ara denunciant, en data 03/03/2022, l'assumpte del qual feia referència a "RE: Acte Institucional del Dia Internacional de les Dones Treballadores", arribés a diferents membres de la comunitat universitària de la UAB, constitueix una infracció de la normativa de protecció de dades personals atribuïble a una errada humana o informàtica de la UAB, com sosté la persona denunciant.

En primer lloc, cal indicar que el Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD), estableix que tot tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent (art. 5.1.a). A aquest respecte, l'article 6.1 de l'RGPD regula les bases jurídiques en les que pot fonamentar-se el tractament de dades personals i, en concret, l'apartat e) del precepte disposa que el tractament serà lícit si *"és necessari per complir una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders conferits al responsable del tractament"*. Així mateix, l'article 6.3 de l'RGPD estableix que la base del tractament indicat en aquest article 6.1.e) ha d'estar establerta pel Dret de la Unió europea o pel dret dels Estats membres que s'apliqui al responsable del tractament. La remissió a la base legítima establerta conforme el dret intern dels Estats membres a què fa referència aquest article requereix que la norma de desenvolupament, en tractar-se la protecció de dades personals d'un dret fonamental, tingui rang de llei (article 53 CE), tal com ha vingut a reconèixer l'article 8 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD).

Doncs bé, com a qüestió prèvia, escau determinar quin és el marc normatiu que va emparar que la UAB enviés el correu electrònic, l'assumpte del qual feia referència a la celebració d'una jornada per commemorar el dia internacional de les dones treballadores, a l'ara denunciant.

L'entitat imputada ha al·legat haver tramès la informació relativa a la celebració de la XVII Jornada institucional en commemoració del Dia Internacional de les Dones Treballadores, prevista pel dia 10 de març de 2022 a les 12h a la sala d'actes del Rectorat, en compliment d'una missió d'interès públic (article 6.1 e RGPD).

Sobre això, cal tenir en compte l'articulat de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, que estableix els principis d'actuació dels poders públics, i que regula els drets i deures de persones físiques i jurídiques, tant públiques com privades, i preveu mesures destinades a eliminar i corregir en els sectors públic i privat qualsevol forma de discriminació per raons de sexe. Així doncs, d'acord amb l'establert a l'article 24, les administracions educatives, en l'àmbit de les seves respectives competències, han de desenvolupar, entre d'altres actuacions, *"l'establiment de mesures educatives destinades al reconeixement i l'ensenyament del paper de les dones en la Història"*. També en aquest sentit, l'article 25 de la Llei, relatiu a la igualtat en l'àmbit de l'educació superior, preveu que, *"les administracions públiques, en l'exercici de les seves respectives competències, han de fomentar l'ensenyament i la recerca sobre el significat i l'abast de la igualtat entre dones i homes"*.

Per la seva banda, la disposició addicional vuitena de la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya disposa:

"Les universitats han de promoure accions per assolir la igualtat d'oportunitats entre homes i dones en tots els àmbits universitaris".

De l'exposat s'infereix que, el correu electrònic tramès per l'entitat imputada, en base a les previsions assenyalades, constituiria una actuació institucional amb l'objectiu d'integrar el principi d'igualtat entre dones i homes, i que trobaria encaix en el compliment d'una missió realitzada en interès públic (article 6.1.e RGPD).

Feta aquesta precisió, escau assenyalat que, l'entitat imputada va trametre el correu electrònic a la persona denunciador, així com a les llistes de distribució següents: (...). Doncs bé, durant la fase d'informació prèvia, l'entitat imputada ha comunicat a aquesta Autoritat que l'enviament del referit correu electrònic es va dur a terme, sense emprar l'opció de la còpia oculta, però mitjançant adreces electròniques cegues, per tal de complir amb les previsions de la normativa de protecció de dades, i afegeix que, les persones destinatàries eren, totes elles, membres de la comunitat universitària.

Al respecte, l'escrit de denúncia atribueix a una fallada humana o/i informàtica de la UAB, el fet que el correu electrònic que va enviar la persona denunciador en data 03/03/2022, en resposta al correu electrònic enviat per la UAB, arribés a diferents persones integrants de la comunitat universitària. Tanmateix, el cert és que va ser el propi denunciador qui, en respondre el correu electrònic de la UAB, va clicar l'opció "respondre a tots", fet que va comportar que el seu correu electrònic de resposta s'enviés a altres persones, alienes a la secretaria general de la UAB. Escau remarcar que, atès que la UAB no va emprar l'opció de la còpia oculta quan va enviar el referit correu electrònic, la persona denunciador va poder visualitzar que aquest correu electrònic s'havia adreçat a diverses llistes de distribució, i per tant, podia conèixer o preveure que si emprava l'opció de "respondre a tots", la resposta arribaria no únicament al remitent, sinó a tots els integrats de les diverses llistes de distribució que també constaven com a destinataris.

Arribats aquest punt, cal tenir en consideració que el procediment administratiu sancionador és especialment garantista per raó de les conseqüències que del mateix se'n poden derivar. És per això que resulta necessària, per a la seva incoació, l'existència d'elements probatoris o indicis racionals suficients que permetin imputar la comissió d'una infracció, elements que no concorren en el cas que s'examina.

No es pot obviar que al dret administratiu sancionador li són d'aplicació, amb alguna matisació però sense excepcions, els principis inspiradors de l'ordre penal, resultant clara la plena virtualitat dels principis de presumpció d'innocència *in dubio pro reo* en l'àmbit de la potestat sancionadora, que desplaça a qui acusa la càrrega de provar els fets i la seva autoria. En definitiva, que la presumpció d'innocència ha de regir sempre i sense excepcions en l'ordenament sancionador i ha de ser respectada en la imposició de qualsevol sanció.

D'acord amb l'exposat, es considera que, en aquest cas, el fet que la persona denunciant enviés un correu electrònic de resposta, que va ser rebut per terceres persones alienes al seu remitent, la Secretaria General de l'entitat denunciada, és atribuïble a la seva actuació, i no a una errada humana o informàtica de l'entitat denunciada que hagi comportat una vulneració de la normativa de protecció de dades.

3. De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2n, i atès que durant les actuacions dutes a terme en el marc de la informació prèvia no s'ha acreditat, en relació als fets denunciats, la comissió d'una infracció prevista a la normativa sobre protecció de dades atribuïble a l'entitat denunciada, escau acordar el seu arxiu.

L'article 89 de l'LPAC, en consonància amb els articles 10.2 i 20.1 del Decret 278/1993, preveu que escau arxivar les actuacions quan en la instrucció del procediment es posa de manifest el següent: "*c) Quan els fets provats no constitueixin, de manera manifesta, una infracció administrativa*".

Per tant, resolc:

- 1.** Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 97/2022, relatives a la Universitat Autònoma de Barcelona.
- 2.** Notificar aquesta resolució a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la persona denunciant.
- 3.** Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les persones interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa

administrativa. Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,